

Råvarer

Når det er fodringstid i zoologisk have vil dyrene hyle, brumme og knurre, mens gæsterne siger ih, åh.. Det er dagens højdepunkt. Ansvarlige dyrepassere sikrer sig at de ikke skuffer dyrene eller gæsterne – de planlægger forud. Med fokus på sikkerhed, designer og bygger de faciliteter, der imødekommer eller overstiger kravene, således at gæsterne kan kigge på i sikkerhed og på samme tid er der taget højde for dyrepassernes sikkerhed.

Det er nødvendigt for Zoologiske haver at sørge for at der er passende med foder året rundt til rimelige penge. At fodre dyrene, kan ikke overlades til tilfældighederne.

I din egen tremmeløse zoologiske have, som huser et variabelt antal hunde – og måske også andre carnivore, vil en smule planlægning hjælpe dig til at sikre gnidningsfri, effektiv fodring af dine sultne venner.

Hjemmefaciliteter

Rå kødfulde ben fra human konsumering

Hvis dine hunde er små eller få, vil det være økonomisk og effektivt at fodre med rå kødfulde ben egnet til menneskeføde. Dit køleskab og fryser har højst sandsynligt plads nok til at opbevare et par ekstra kilo foder. Prøv at beregne din hunds gennemsnitlige, ugentlige forbrug. Som vejledning vil 20 % af din hunds kropsvægt udgøre det ugentlige forbrug.

En hund på 5 kg, har brug for 1 kg. Hvis din hund vejer 20 kg, vil den have brug for ca. 4 kg. Har du opbevaringsplads nok?

Det er en god ide at dele foderet op i daglige rationer. Plastikposerne fra supermarkedet kan genbruges. Alternativt vil du måske hellere bruge plastikbokse, der kan stables i fryseren og vaskes efter brug.

Da det foder du bruger er mærket som ”menneskeføde”, vil normal husholdningshygiejne være tilstrækkelig. Sørg blot for at kødsaft fra råt kød, ikke forurener andre fødevarer. Bordplader, skærebrætter, knive mv. skal vaskes grundigt. Varmt vand og sulfo fungerer udmærket. Opvaskemaskiner klarer det hårde arbejde med at rengøre beholdere og knive Efter du har håndteret det rå kød, skal du vaske hænder grundigt, ligesom små børn ikke skal undersøge foderet med fingrene.

Hele dyr, trafikofre og storkøb

Situationen ser anderledes ud, hvis du foretager storkøb, fodrer med hele dyr (rotter, mus, kaniner etc.), grønne mavesække, trafikofre eller foder der ikke er mærket ”menneskeføde”. Ernæringsmæssige og økonomiske fordele gør denne fodringsmåde værd at vove sig ud i. Men det kræver en indledende planlægning og måske en investering.

Først og fremmest vil det være en god ide at gøre plads i et hjørne af dit bryggers, garage, kælder eller lignende, hvor du kan have køleskabe og fryser. Separate rengørings- og tilberedningssteder med afløb, varmt og koldt vand er også en god ide.

Køleskabe og kølerum er OK til opbevaring af kød i op til 2 uger. Men generelt er det bedst at investere i en separat fryser eller måske et par.

Skabsfrysere giver et bedre overblik og derved nemmere adgang til foderet og rotation af forrådet. Da jeg fodrende mange dyr på dyrehospitalet fandt jeg ud af at tre kumrefrysere gjorde det nemmere at rotere rundt med forrådet. Når to fryserne var tomme, tog vi af sted til fjerkræsfabrikken og kom tilbage med store kasser fyldt med friske kyllingeskrog. Kyllingerne blev lagt i isbøtter og blev stablet i fryseren. Runde bøtter sørger for cirkulation og hurtig nedfrysning af indholdet.

Hver aften tog vi en eller to bøtter frossen kylling og satte ind i køleskabet. Vi havde brug for at separere de store blokke af kylling og derfor var det essentielt for os at det var optøet. Nogle gange fodrede vi med hele fisk, lammehalse og kænguruhaler. Disse var pakket individuelt og blev serveret i frossen stand.

Hvis du pakker individuelle daglige rationer i din fryser, så er det ikke nødvendigt at tø det op. Hunde vil gerne æde deres foder frossent.

Hvis du foretrækker at give det optøet, er den bedste måde at tø det op på i dit køleskab natten over eller lægge den frosne pakke i en balje koldt vand. Optøning i mikrobølgeovn skaber ”varme” spots i kødet og anbefales ikke.

Potentielle problemer ved frysning

Små byttedyr som fx daggamle kyllinger, rotter og kaniner kan hurtigfryses hele, dvs. med indvolde, fjer og pels. Men, hvis nyligt døde dyr placeres i fryseren, er det vigtigt at du sørger for at der er luftrum omkring dyrene, således at hurtigfrysning rent faktisk kan ske.

Nyligt døde kyllinger, med indvoldene intakte, som er hurtigfrosset, synes ikke at være et problem at fodre med. Men vær på vagt; travle fjerkræsfabrikker forarbejder tusindvis af hele dyr i timen. Frasorterede dyrekroppe smides måske i en kasse og ved dagens slutning, er de varme dyrekroppe allerede gået i forrådnelse. Du må ikke fryse forrådnede kyllingekroppe.

Hvis du er så heldig at have adgang til hele kroppe fra større dyr, som fx hjort, får, ged etc., så har du brug for at opskære og opbevare kødet.

Store dyrekroppe bør *ikke* fryses ned med indvolde. Selv om det er muligt at indvoldene vil være frosne før forrådnelsen indtræder, vil det primære problem opstå, når dyrekroppen optøs. En lang og langsom optøning tillader yderligere forrådnelse og potentialet for yderligere bakterielle giftstoffer.

Husk på at store stykker kød og knogle giver den bedste kæbemotion og tandrensning for kødædere. Så hvad enten du selv skærer op, eller du får en professionel til at skære kødet op for dig, er det vigtigt at stykkerne forbliver store.

Du vil højst sandsynligt opbevare de kødfulde ben i plastikposer, som så kan placeres i papkasser eller i plastikbokse. Sørg for plads til cirkulation og sørg for at plastikposerne er tørre. Udtagning af pakkerne fra fryseren skulle være en smal sag. Du behøver ikke stå på hovedet med et koben i hånden og slå pakkerne fra hinanden på bunden af den frosne sø i din fryser – din tid er for kostbar og plastikbeklædningen i din fryser for skrøbelig.

Madrester og grønsagsskræller

Madrester kan serveres direkte fra tallerkenen. Grønsagsskræller kan gøres mere appetitvækkende og mere fordøjelige ved let kogning eller forarbejdning i køkkenblenderen.

Moden frugt kan gives hel – dog bør du passe på ikke at give kerner/sten fra fersken, abrikos etc.

Undtagen i sjældne tilfælde – ved fodring af tandløse dyr eller dyr med unormale fordøjelsessygdomme – har du ikke brug for en kød- og knoglehakkemaskine. Hvis du har brug for hakket kød og ben, så bed din slagter om at køre nogle kyllingehalse gennem hakkeren.

Fodringssted

Hvor er det bedste sted at fodre dine kæledyr? Med tanke på både kæledyrenes og menneskenes sikkerhed, hvor som helst det er belejligt for dig.

Nogle mennesker lader sig afskrække ved at skulle fodre med en naturlig kost af frygt for at ødelægge deres tykke gulvtæpper. Det behøver ikke være sådan. Selv den mindste lejlighed har en brusekabine/toiletrum eller bryggers med klinker eller linoleum, hvor hunden kan konsumere sine rå kødfulde ben. At sætte din hund ind i et bur mens den spiser sine rå kødfulde ben, vil ofte skabe en positiv og glad association mellem bur og fodring. Det giver også dig mulighed for at observere fodringsprocessen og sikre at kvælning, som der dog kun er en ubetydelig risiko for, ikke sker.

Hunde kan trænes til at spise på udbredt avispapir. Men generelt vil carnivore foretrække at trække deres foder hen til et afsides sted og her uforstyrret nyde deres måltid. Derfor mener jeg at hunde fodres bedst udenfor – madskål er unødvendig. Smid bare dyrekroppen/de rå kødfulde ben på jorden og dit kæledyrs naturlige instinkter vil tage sig af resten. Efter dit skøn, vejrforholdene og mængden af fluer, kan delvist spiste ben blive liggende til videre tygning de næste dage.

Potentielle ulemper ved at fodre udenfor er at dit kæledyr måske graver huller i blomsterbedet for at begrave benene. Dine naboer vil i første omgang sikkert ikke være vant til at se dyredele spredt over din græsplæne. Men du kan forsikre dem om at du er velinformeret, følger naturens måde og at naturen ved bedst.

Sikkerhed først

Godt foder og godt helbred går hånd i hånd, selvom uheld kan ske.

Hunde, der i deres entusiasme griber et kødstykke, kan bide den hånd, der fodrer dem. De fleste kødædende dyr vil ”vogte” deres naturlige foder. Vi er nødt til at tage

fornuftige forholdsregler og undgå at tirre dyrene. Yngre børn er ikke så gode til at aflæse advarselssignalerne og bør derfor aldrig have lov til at forstyrre dyr, der fodres.

Uanset din hunds størrelse, kan det gøre stor skade, hvis den bider. Mine egne hunde kender ikke til at true mig og de accepterer at de til tider må give slip på deres foder. Begynd mens din hund er hvalp og du vil opdage at det ikke er svært at lære en hund både at modtage og aflevere foder. Men hvis du har en stor mistillidsfuld eller aggressiv hund, bør du være ekstra forsigtig. Professionelle adfærds konsulenter kan vejlede dig.

Om du vil fodre dine hunde hver for sig eller samlet, afhænger af dine hundes personlig præference og temperament. Hvis du er i tvivl kan du fodre dem hver for sig. Katte kan fodres på et bord, mens hundene fodres på gulvet nedenfor.

Råvareleverandør

*Gamle moder Hubbard gik hen til skabet,
for at hente sin stakkels hund et ben;
Da hun kom derhen, var skabet tomt
og så fik den stakkels hund intet ben.*

Vi burde være moder Hubbard taknemmelig. At lære af fejltagelser, specielt hvis disse fejltagelser er begået af andre, er den nemmeste måde at lære på.

Ved at planlægge forud, kan vi sikre os at køleskab og fryser aldrig er tomme. Herefter resterer der et spørgsmål: Hvor kan jeg finde en regelmæssig pålidelig råvareleverandør?

Fødevarerbutikker

Hvis du køber kød til din familie har du allerede en ide om, hvor du kan få rå kødfulde ben til dine kæledyr. Supermarkeder, slagtere, stalddørssalg, fiskehandlere, nærbutikker, landmænd og gårdbutikker er de mest almindelige steder. Det er muligt at du bliver nødt til at forespørge, hvis du søger efter større, kødfulde ben, grisehoveder og "usædvanlige" kødstykker. Hvis du er lidt opfindsom, vil du blive overrasket over, hvad du kan finde. "Etniske" slagtere har måske fårehoveder, vagtler, kanin og andre mindre almindelige delikatesser. Lad dine fingre gøre arbejdet og gør brug af *De gule sider* for at få et fingerpeg.

Hemmeligheden bag regelmæssige leverancer afhænger af et godt forhold til din kødleverandør. Hvis din slagter ved at du kommer regelmæssigt for at aftage oksehaler, kan han have et passende forråd. Hvis din fjerkræleverandør ved at du regelmæssigt vil købe kyllingskrog, kan disse blive gemt specielt til dig.

Det er en god ide at udveksle informationer med andre, der fodrer råt. Ved at øge handlen med råt foder og udvikle markedet, vil det rå fodermarked tilskyndes til at bestille større mængder og derved holde priserne lave.

(Bestemmelser omkring råt kød, ben og indmad varierer. Se venligst informationskilderne bagerst i bogen).

Storkøb

Når du for alvor fodrer (med) rått og gerne vil handle storkøb, får du måske brug for at køre lidt efter det. Der er forskellige muligheder. Slagterier og kødpakkerier er gode steder at skaffe sig rå kødfulde ben og indmad fra okse, gris, får og hjort. I nogle områder kan stykker af struds, emu og bøffel aftages fra fødevareforarbejdningen.

Steder, hvor kylling forarbejdes, kan være fremragende til at få kyllingeskrog, vinger og halse, og nogle gange kan du også få 2.sorterings varer.

Almindelige aftagere stiftede ”brugsforeninger” i Nordamerika og nu er ideen også nået til England og Europa. Medlemmer bestiller pr. telefon eller e-mailadresse hos en frivillig koordinator. Storkøbet leveres til en central, hvor medlemmerne så henter foderet. Udover de normale kyllingeskrog og andre rå kødfulde ben, forhandler disse brugsforeninger også hele kaniner, høns, geder og emu. For det meste er produkterne frosne, og nogle varer kan pakkes i tøris og transporteres med fly over store afstande.

Specialforretninger og dyrehandlere

Specielle dyrefoderforretninger, både en gros og i detailledet, annoncerer deres varesortiment af rå kødfulde ben, indmad og hele dyr. Du kan finde kontaktoplysninger på *De gule sider*, ved at søge på internettet eller ved at forespørge på Carnivore Suppliers internetliste. Diskussionsfora om råfodring på nettet, er også en god kilde til information: www.rawmeatybones.com

Nogle en gros handlere og dyrehandlere sælger frosne mus, rotter og daggamle kyllinger som byttedyr til at fodre krybdyr og fugle. Fritte-, katte- og hundeejere frekventerer i stigende grad de samme forhandlere.

Levering på din adresse er ofte en del af den service, der tilbydes af butikker, specialiseret i dyrefoder.

Zoologiske haver og forskningslaboratorier

Zoologiske haver og forskningslaboratorier har ofte brug for en større mængde hele, rå dyrekroppe. Det er et telefonopkald værd at spørge, om de har noget imod at dele deres oplysninger om leverandører med dig.

Nogle gange kan laboratorier, som fx universitets laboratorier, være en kilde til rotter, kaniner og lignende, da de måske har for mange.

Zoologiske haver holder måske kolonier af ynglende dyr, som kilde til foder til deres carnivore. Nogle kæledyrsejere følger deres eksempel og opdrætter selv kaniner, geder, kyllinger og marsvin som foder til egne kæledyr.

Opfindsomhed, innovation og iværksætterånd

Jægere, fiskere og landmænd har regelmæssigt adgang til gode leverancer af hele dyr og rå kødfulde ben. I Nordamerika, i hjortejagtsæsonen, henter mange hundeejere rå kødfulde ben og hoveder til foræringspriser. Hvis du bor på landet eller kører meget på landevejene, kan det være at du har adgang til påkørte dyr. Under hensyntagen til om lovgivningen tillader det, kan det være en god ide at have en køleboks eller plasticpose med i bilen, hvis du skulle finde friske dyrekroppe langs vejen.

Zoologiske haver får skadede og gamle landbrugsdyr, der ikke egner sig til menneskeføde. Det er en mulighed for hundeejere, der har store kenneler og masser af fryserplads. Jeg kender en zoologisk have, der indsætter annoncer i avisen om at de søger skovduer, kaniner og egerne. Det understreges at dyrene enten skal være fanget i en fælde eller skudt med stål i modsætning til det mere almindelige bly.

Med en lille smule opfindsomhed og innovation kan du være sikker på at finde godt foder til din hund. Hvad der starter som en hobby, kan ende med at udvikle sig til at blive en forretning. Hvis du har iværksætterånd, har du måske lyst til at slå dig sammen med dem, der opdrætter byttedyr og sælger hele dyr og rå kødfulde ben.

Jeg ønsker dig al mulig succes.